ਕੁਟੰਬਾ ਕਾਈ ਥੋਟਾਂਜ

ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਬਗੀਚੀ

ਗ੍ਰੀਨ ਫਾਊਡੇਸ਼ਨ

'ਕੁਟੰਬਾ ਕਾਈ ਥੋਟਾਜ' ਜਾਂ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀ ਘਰੇਲੂ ਬਗੀਚੀ ਨੂੰ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੇ ਪੋਸ਼ਟਿਕ ਆਹਾਰ ਦੀ ਪੂਰਤੀ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨੀ ਦੇ ਸ੍ਰੋਤ ਵਜੋ ਕਰਨਾਟਕਾ ਵਿੱਚ ਸਫਲਤਾ ਪੂਰਵਕ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ। ਸਾਡੇ ਭੋਜਨ ਦੀ ਗੁਣਵੱਤਾ ਅਤੇ ਸੁਰੱਖਿਆ ਬਾਰੇ ਵਧਦੀ ਜਾਗਰੂਕਤਾ ਦੇ ਨਾਲ ਸਬਜੀਆਂ ਨੇ ਆਪਣੀ ਤਾਜਗੀ, ਸਫਾਈ ਅਤੇ ਪੌਸ਼ਣ ਕਰਕੇ ਗ੍ਰਾਹਕਾਂ ਦਾ ਧਿਆਨ ਆਪਣੇ ਵੱਲ ਖਿੱਚਿਆ ਹੈ। ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ ਛੋਟੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਹੁਣ ਉੱਦਮੀ ਅਤੇ ਸੌਕੀਨ ਵੀ ਹੁਣ ਸਬਜੀਆਂ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵੱਲ ਆ ਰਹੇ ਹਨ।

ਹੁਣ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਅਤੇ ਘਰ ਦੀਆਂ ਛੱਤਾਂ ਉੱਪਰ ਸਬਜੀਆਂ ਉਗਾਉਣ ਲੱਗ ਪਏ ਹਨ ਜੋ ਰਸਾਇਣਿਕ ਜਹਿਰਾਂ ਤੋ ਮੁਕਤ ਸਬਜੀਆਂ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ ਅਤੇ ਸੁੱਧ ਖਾਣਾ ਚਾਹੁੰਦੇ ਹਨ।

ਗੈਰ ਸਰਕਾਰੀ ਸੰਸਥਾ ਗ੍ਰੀਨ ਫਾਊਡੇਸ਼ਨ ਕਰਨਾਟਕ ਸੂਬੇ ਦੇ ਕਨਕਪੁਰ ਤਾਲੁੱਕ ਦੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨਾਲ ਕੰਮ ਕਰਦੀ ਹੈ। ਇੱਥੇ ਦੇ ਜਿਆਦਾਤਰ ਕਿਸਾਨਾਂ ਕੋਲ ਇੱਕ ਤੋਂ ਦੋ ਹੈਕਟੇਅਰ ਜਮੀਨ ਹੈ ਅਤੇ ਏਕੜ ਫਸਲ ਪ੍ਰਣਾਲੀ ਅਪਣਾਉਦੇ ਹਨ। ਇਹਨ੍ਹਾ ਦੀ ਖੇਤੀ ਵਰਖਾ ਤੇ ਨਿਰਭਰ ਕਰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਲਾਨਾ30000 ਤੱਕ ਹੀ ਕਮਾ ਪਾਉਦੇ ਹਨ। ਆਫ ਸੀਜ਼ਨ ਵਿੱਚ ਉਹ ਨੇੜੇ ਦੇ ਪਿੰਡਾ ਜਾਂ ਹੋਰ ਸੂਬਿਆਂ ਵਿੱਚ ਮਜ਼ਦੂਰੀ ਕਰਨ ਚਲੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਗ੍ਰੀਨ ਫਾਊਡੇਸ਼ਨ ਇਹਨਾਂ ਪਿੰਡਾ ਵਿੱਚ ਸਥਾਨਕ ਪ੍ਰਾਇਮਰੀ ਹੈਲਪ ਸੈਂਟਰ ਦੇ ਸਹਿਯੋਗ ਨਾਲ ਕਲੀਨੀਕਲ ਕੈਂਪ ਅਤੇ ਸਿਹਤ ਚੈਕਅਪ ਕੈਂਪ ਆਯੋਜਿਤ ਕਰਦੀ ਰਹਿੰਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾ ਇਹ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਕਿਰਤ ਦੀ ਨਿਗਰਾਨੀ ਰੱਖਦੇ ਹਨ। ਇਹਨ੍ਹਾ ਕੈਪਾਂ ਦੌਰਾਨ ਪੌਸ਼ਣ ਦੀ ਕਮੀ ਨਾਲ ਸੰਬੰਧਿਤ ਕਈ ਬਿਮਾਰੀਆਂ ਸਾਹਮਣੇ ਆਈਆ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਔਸਤ 400 ਰੁਪਏ ਪ੍ਰਤੀ ਮਹੀਨਾ ਸਬਜੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਉਪਰ ਖਰਚ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਖੇਤੀ ਦੀ ਅਨਿਸ਼ਚਤਤਾ ਅਤੇ ਘੱਟ ਆਮਦਨੀ ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦੇ ਹੋਏ ਇਹਨਾ ਲਈ ਹੋਰ ਸਬਜੀਆਂ ਖਰੀਦ ਕੇ ਖਾਣਾ ਮੁਸਕਿਲ ਹੈ, ਇਹਨਾਂ ਦੀ ਪੋਸਣ ਸੁਰੱਖਿਆਂ ਪ੍ਰਭਾਵਿਤ ਹੁੰਦੀ ਹੈ। ਸਥਿਤੀ ਤੇ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਗ੍ਰੀਨ ਫਾਊਡੇਸ਼ਨ ਨੇ ਇਹਨਾਂ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਘਰਾਂ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਵਿੱਚ ਸਬਜੀਆਂ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਜਿਸ ਨਾਲ ਘਰ ਦੀਆਂ ਪੋਸਣ ਦੀਆਂ ਜਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਹੋ ਸਕਣ ਅਤੇ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਵੀ ਬਣ ਸਕੇ।

ਸਮੱਰਥਾ ਨਿਰਮਾਣ

ਸੰਸਥਾ ਦੇ ਸਟਾਫ ਨੇ ਉਹਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੇਰਤ ਕੀਤਾ ਜਿੰਨਾ ਕੋਲ ਘਰ ਵਿੱਚ ਕੁੱਝ ਖਾਲੀ ਥਾਂ ਸੀ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਬਜੀਆਂ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸਮਝਾਇਆਂ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਉਹ ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੀ ਸਬਜੀ ਦੀ ਜਰੂਰਤ ਪੂਰੀ ਕਰਨ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਕੁਝ ਪੈਸੇ ਵੀ ਕਮਾਂ ਸਕਦੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਹਮੇਸ਼ਾਂ ਸਬਜੀਆਂ ਉਗਾਉਣ ਅਤੇ ਇਹ ਬੀਜ ਬਚਾਉਣ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਨੂੰ ਸਬਜੀਆਂ ਨੂੰ ਜੈਵਿਕ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਉਗਾਉਣ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਦੇਸੀ ਬੀਜਾਂ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕੀਤਾ ਗਿਆ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਮਹੱਤਵ ਬਾਰੇ ਸਮਝਾਇਆ ਗਿਆ ਕਿ ਕਿਸ ਤਰ੍ਹਾ ਇਹ ਬੀਜ ਰੋਗ ਅਤੇ ਕੀਟ ਪ੍ਰਤੀਰੋਧਕ ਸਮਰੱਥਾ ਰੱਖਦੇ ਹਨ।

ਸਟਾਫ ਨੇ ਜਗ੍ਹਾ ਦਾ ਨਿਰੀਖਣ ਕੀਤਾ ਅਤੇ ਉਸੇ ਆਧਾਰ 'ਤੇ ਬੈੱਡ ਵਿਧੀ ਪਰਮਾਕਲਚਰ ਅਤੇ ਬੇਸਿਨ ਵਿਧੀ ਦੀ ਸਿਫਾਰਿਸ਼ ਕੀਤੀ। ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ 22 ਬੀਜਾਂ ਵਿੱਚੋ ਚੁਣਨ ਦਾ ਮੌਕਾ ਦਿੱਤਾ ਅਤੇ ਸਟਾਫ ਨੇ ਉਨ੍ਹਾਂ ਦੀ ਜਰੂਰਤ, ਮਿੱਟੀ, ਕੀਟਾਂ ਦੇ ਹਮਲੇ ਦੀ ਸੰਭਾਵਨਾਂ ਅਤੇ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਦਿਲਚਸਪੀ ਅਨੁਸਾਰ ਬੀਜ ਚੁਣਨ ਵਿੱਚ ਮੱਦਦ ਕੀਤੀ। ਕੁੱਝ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ 10 ਤਰ੍ਹਾ ਦੀਆਂ ਸਬਜੀਆਂ ਆਪਣੀ ਬਗੀਚੀ ਵਿੱਚ ਉਗਾਈਆਂ। ਪਿਛਲੇ ਕੁੱਝ ਸਾਲਾਂ ਤੋ ਮਹਿਲਾਵਾਂ ਇਸ ਕੰਮ ਵਿੱਚ ਅੱਗੇ ਰਹੀਆਂ ਹਨ ਅਤੇ ਮਿਰਚਾਂ, ਧਨੀਆਂ, ਪਾਲਕ, ਗਾਜਰ, ਫਲੀਆਂ, ਮੂਲੀਆਂ, ਟਮਾਟਰ, ਖੀਰਾ, ਲੌਕੀ, ਤੋਰੀ ਅਤੇ ਕਰੇਲਾ ਆਪਣੀ ਬਗੀਚੀ ਵਿੱਚ ਉਗਾ ਰਹੀਆਂ ਹਨ। ਹਾਲਾਂਕਿ ਉਹਨਾਂ ਦੀ ਸਿਹਤ ਪ੍ਰੋਫਾਇਲ ਨੂੰ ਧਿਆਨ ਵਿੱਚ ਰੱਖਦਿਆਂ ਉਹਨਾਂ ਨੂੰ ਸੁਹਾਜਨਾ ਅਤੇ ਕੜੀ ਪੱਤਾ ਵੀ ਉਗਾਉਣ ਉਪਰ ਜੋਰ ਦਿੱਤਾ ਜਾ ਰਿਹਾ ਹੈ ਕਿਉਕਿ ਇਹਨਾਂ ਦੇ ਖਾਸ ਵਿਸ਼ੇਸਤਾਵਾਂ ਕਰਕੇ ਇਹ ਖੂਨ ਦੀ ਕਮੀ, ਸ਼ੂਗਰ, ਬਲੱਡ ਪ੍ਰੈਸ਼ਰ ਠੀਕ ਰੱਖਦੀਆਂ ਹਨ।

ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘਰ ਵਿੱਚ ਹੀ ਜੈਵਿਕ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਤਿਆਰ ਕਰਨ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ ਤਾਂ ਕਿ ਬਾਹਰੋ ਲਿਆਂਦੇ ਜਾਣ ਵਾਲੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਅਤੇ ਖਾਦਾਂ ਉਪਰ ਨਿਰਭਰਤਾ ਅਤੇ ਉਸ ਉਪਰ ਹੋਣ ਵਾਲੇ ਖਰਚ ਨੂੰ ਘਟਾਇਆ ਜਾ ਸਕੇ। ਜੈਵਿਕ

ਘਰੇਲੂ ਬਗੀਚੀ ਕਰਕੇ ਕਈ ਕਿਸਮਾਂ ਦੀਆਂ ਸਬਜ਼ੀਆਂ ਪ੍ਰਾਪਤ ਹੋ ਜਾਂਦੀਆਂ ਹਨ

ਖਾਦਾਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਜਨਧਾਨਿਆਂ ਫਾਰਮਰ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਕੰਪਨੀ ਲਿਮਿਟਡ ਤੋ ਵੀ ਖਰੀਦਦੇ ਹਨ। ਜੋ ਕਿ ਖੇਤੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਅਤੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਦੀ ਉਤਪਾਦਾਂ ਨੂੰ ਬਾਜਾਰ ਤੱਕ ਲੈ ਜਾਣ ਦਾ ਕੰਮ ਵੀ ਕਰਦੀ ਹੈ।

ਬੀਜਾਂ ਵਿੱਚ ਦਿਲਚਸਪੀ ਰੱਖਣ ਵਾਲੇ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਬੀਜ ਬਚਾਉਣ ਅਤੇ ਵਧਾਉਣ ਦੀ ਦੀ ਟ੍ਰੇਨਿੰਗ ਦਿੱਤੀ ਗਈ। ਇਹ ਬੀਜ ਇਹ ਨਿਸਚਿਤ ਕਰਨ ਤੋ ਬਾਅਦ ਕਿ ਅਗਲੀ ਬਿਜਾਈ ਲਈ ਕਿਸਾਨ ਕੋਲ ਕਾਫੀ ਮਾਤਰਾ ਵਿੱਚ ਹਨ। ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਕੰਪਨੀ ਨੂੰ ਵੇਚ ਦਿੱਤੇ ਜਾਂਦੇ ਹਨ। ਇਸ ਨਾਲ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਵਾਧੂ ਆਮਦਨੀ ਹੋ ਜਾਂਦੀ ਹੈ।

ਗ੍ਰੀਨ ਫਾਉਡੇਸ਼ਨ ਰਾਮਨਗਰ ਜਿਲ੍ਹੇ ਦੇ ਕਨਕਪੁਰਾ ਤਾਲੁਕ ਦੇ ਵਿਭਿੰਨ ਪਿੰਡਾਂ ਦੇ 160 ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਆਪਣੀ ਬਗੀਚੀ ਉਗਾਉਣ ਲਈ ਸਹਿਯੋਗ ਦੇ ਰਹੀ ਹੈ।

ਫਾਇਦੇ :-

ਆਪਣੇ ਘਰ ਦੇ ਪਿਛਵਾੜੇ ਵਿੱਚ ਕੁਦਰਤੀ ਤਰੀਕੇ ਨਾਲ ਜਹਿਰਾਂ ਤੋ ਮੁਕਤ ਸਬਜ਼ੀ ਨੇ ਨਾ ਸਿਰਫ ਇਹਨ੍ਹਾਂ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਦੀਆਂ ਪੌਸਟਿਕ ਜਰੂਰਤਾ ਨੂੰ ਪੂਰਾ ਕੀਤਾ ਸਗੋ ਉਹਨ੍ਹਾਂ ਦਾ ਖਰਚ ਵੀ ਘਟਿਆ। ਇਹ ਪਰਿਵਾਰ ਆਪਣੀਆਂ ਬਗੀਚੀਆਂ ਵਿੱਚ ਮਿਰਚ, ਧਨੀਆਂ, ਪਾਲਕ, ਗਾਜਰ, ਫਲੀਆਂ, ਮੂਲੀ, ਟਮਾਟਰ, ਚੌਲਾਈ, ਭਿੰਡੀ, ਖੀਰਾ, ਲੌਕੀ, ਤੋਰੀ, ਕਰੇਲਾ ਆਦਿ ਸਬਜੀਆਂ ਉਗਾਉਦੇ ਹਨ।

ਸਬਜੀਆਂ ਦਾ ਉਤਪਾਦਨ ਬਗੀਚੀ ਲਈ ਉਪਲੱਬਧ ਜਗ੍ਹਾ ਦੇ ਆਧਾਰ ਤੇ ਹਰ ਘਰ ਲਈ ਅਲੱਗ-ਅਲੱਗ ਹੈ। ਔਸਤਨ ਇੱਕ ਪਰਿਵਾਰ 100 ਤੋ 200 ਕਿਲੋ ਪ੍ਰਤੀ ਸਾਲ ਸਬਜ਼ੀ ਉਗਾਉਦਾ ਹੈ। ਸਭ ਤੋ ਪਹਿਲਾਂ ਉਤਪਾਦਨ ਘਰ ਵਿੱਚ ਵਰਤਿਆਂ ਜਾਦਾ ਹੈ। ਫਿਰ ਬਾਕੀ ਨੂੰ ਆਪਣੇ ਗਵਾਂਢੀਆਂ ਅਤੇ ਰਿਸਤੇਦਾਰਾਂ ਵਿੱਚ ਵੰਡਣ ਤੋ ਬਾਅਦ ਬਾਕੀ ਬਚੇ ਨੂੰ ਕਿਸਾਨ ਪ੍ਰੋਡਿਊਸਰ ਕੰਪਨੀ ਰਾਹੀ ਜਾਂ ਸਥਾਨਕ ਬਾਜ਼ਾਰ ਵਿੱਚ ਵੇਚ ਦਿੱਤਾ ਜਾਦਾਂ ਹੈ। ਇਹ ਬਗੀਚੀਆਂ ਨਾ ਸਿਰਫ ਪੋਸ਼ਣ ਜਰੂਰਤਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਬਲਕਿ ਆਮਦਨੀ ਦਾ ਸ੍ਰੋਤ ਵੀ ਹਨ। ਇਸਦੇ ਨਾਲ ਹੀ ਜੋ ਉਹ 100 ਰੁਪਏ ਮਹੀਨਾ ਸਬਜੀਆਂ ਖਰੀਦਣ ਉੱਪਰ ਖਰਚਦੇ ਹਨ, ਉਸ ਦੀ ਵੀ ਬਚਤ ਹੋਈ। ਪੋਸ਼ਣ ਦੇ ਨਾਲ-ਨਾਲ ਸਬਜੀਆਂ ਗਰੀਬ ਕਿਸਾਨ ਪਰਿਵਾਰਾਂ ਨੂੰ ਰੋਜ਼ਾਨਾ ਦੀ ਆਮਦਨ ਉਪਲੱਬਧ ਕਰਵਾਉਣ ਦਾ ਸਾਧਨ ਹਨ। ਸਬਜੀਆਂ ਫਲਾਂ ਅਤੇ ਅਨਾਜ਼ ਦੀ ਤਰ੍ਹਾ ਲੰਬੇ ਸਮੇ ਦੀਆਂ ਫਸਲਾਂ ਨਹੀ ਹਨ ਅਤੇ ਘੱਟ ਖਾਦਾਂ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਦੀ ਲੋੜ ਪੈਂਦੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਘੱਟ ਇਨਪੁੱਟ ਵਾਲੀ ਟਿਕਾਊ ਖੇਤੀ ਲਈ ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੂੰ ਤਿਆਰ ਕੀਤਾ ਗਿਆ। ਕਿਸਾਨ ਜੈਵਿਕ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕ ਇਸਤੇਮਾਲ ਕਰਦੇ ਹਨ ਜੋ ਕਿ ਰਸਾਇਣਿਕ ਖਾਦਾਂ ਅਤੇ ਕੀਟਨਾਸ਼ਕਾਂ ਨਾਲੋਂ ਸਸਤੇ ਹਨ। ਅਜਿਹੇ ਉਤਪਾਦਾਂ ਦੀ ਤਿਆਰੀ ਅਤੇ ਵਰਤੋ ਸਮੇਂ ਉਹਨਾਂ ਦਾ ਦੇਸੀ ਗਿਆਨ ਕੰਮ ਆਉਦਾ ਹੈ।

ਹੁਣ ਹੋਰ ਲੋਕ ਵੀ ਆਪਣੀ ਖਾਲੀ ਜਗ੍ਹਾ ਵਿੱਚ ਸਬਜੀ ਉਗਾਉਣ ਅਤੇ ਆਪਣੇ ਪਰਿਵਾਰ ਦੀਆਂ ਪੋਸ਼ਣ ਲੋਕਾਂ ਪੂਰੀਆਂ ਕਰਨ ਲਈ ਸਬਜੀਆਂ ਲਗਾ ਰਹੇ ਹਨ। ਲਗਭਗ 300 ਕਿਸਾਨਾਂ ਨੇ ਆਪਣੀਆਂ ਗ੍ਰਾਮ ਪੰਚਾਇਤਾ ਕੋਲ ਰਾਜ ਸਰਕਾਰ ਦੀ ਬਗੀਚੀ ਨੂੰ ਪ੍ਰੋਤਸਾਹਿਤ ਕਰਨ ਵਾਲੀ ਸਕੀਮ ਦਾ ਫਾਇਦਾ ਲੈਣ ਲਈ ਅਪਲਾਈ ਕੀਤਾ ਹੈ ਜਿਸ ਵਿੱਚ 2750 ਰੁਪਏ ਦਾ ਪੈਕੇਜ ਮਿਲਦਾ ਹੈ। ਇਸ ਵਿੱਚ ਬੀਜ ਵੀ ਸ਼ਾਮਿਲ ਹਨ। ●

ਗ੍ਰੀਨ ਫਾਉਡੇਸ਼ਨ
#25, ਏ.ਸੀ.ਈ.ਐੱਸ. ਲੈਆਉਟ,
1 ਮੇਨ ਰੋਡ, ਅਸ਼ਵਥ ਨਗਰ
ਆਰ.ਐੱਮ.ਵੀ. ਦੂਜੀ ਸਟੇਜ਼,
ਬੰਗਲੋਰ - 560094
E-mail: contact@greenfoundation.in

Kutumba Kai Thottas
LEISA INDIA, Sept 2020